Załącznik nr 1.5 do Zarządzenia Rektora UR nr 7/2023

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024/2025 – 2025/2026

Rok akademicki 2024/2025

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	**Komunikacja interkulturowa w biznesie**
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Filologiczny
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Germanistyki
Kierunek studiów	filologia germańska
Poziom studiów	studia drugiego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok I, semestr 1
Rodzaj przedmiotu	przedmiot specjalnościowy (język niemiecki w biznesie), do wyboru
Język wykładowy	język niemiecki
Koordynator	dr hab. Krystyna Mihułka, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. Krystyna Mihułka, prof. UR

***** *-opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce*

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	**Liczba pkt. ECTS**
1	30								**3**

1.2. Sposób realizacji zajęć

X Zajęcia realizowane w formie tradycyjnej

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Zaliczenie wykładu: zal. bez oceny, egzamin – odbywa się w kontakcie bezpośrednim na uczelni.

2.WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość języka wykładowego na poziomie C1. Wybór specjalności język niemiecki w biznesie.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z terminologią używaną w obrębie dyscypliny *komunikacja interkulturowa* oraz dziedzin pokrewnych.
C2	Zapoznanie studentów z wybranymi koncepcjami kultury oraz kształtowanie u nich umiejętności definiowania kultury, uwzględniając jej otwarte i zamknięte ujęcia oraz dokonując analizy jej poszczególnych komponentów.
C3	Zapoznanie studentów z pojęciami *multi-/plurikulturowość*, *interkulturowość*, *transkulturowość* z uwzględnieniem punktów stycznych oraz zasadniczych różnic między nimi.
C4	Zapoznanie studentów z pojęciami *stereotyp* i *uprzedzenie*, będącymi elementami składowymi obrazu kraju, oraz kształtowanie u studentów umiejętności właściwej, interpretacji tych pojęć, tj. takiej uwzględniającej podobieństwa i różnice pomiędzy nimi.
C5	Rozwijanie u studentów umiejętności poszanowania dla braku jednoznaczności oraz ostrożności w wyrażaniu opinii i ocenianiu członków innych grup kulturowych.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych [1]
EK_01	Student zna i rozumienie w pogłębionym stopniu wybrane zagadnienia bezpośrednio związane ze specyfiką przedmiotu, jak również główne trendy badawcze i metodologię badań charakterystyczną dla dyscypliny *komunikacja interkulturowa.*	K_W02 K_W03
EK_02	Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu metody analizy i interpretacji różnych wytworów/komponentów kultury właściwych dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie antropologii kultury, psychologii społecznej, językoznawstwa i kulturoznawstwa, uwzględniając przy tym szerszą perspektywę (obejmującą nie tylko niemiecki obszar językowy).	K_W07
EK_03	Student zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej filologii germańskiej, szczególnie komunikacji interkulturowej, zakresy jej badań i wkład w rozwiązywanie problemów społecznych (szczególnie na płaszczyźnie zawodowej) pojawiających się na styku co najmniej dwóch kultur.	K_W08
EK_04	Student potrafi samodzielnie zdobywać i wykorzystywać w praktyce wiedzę oraz rozwijać umiejętności badawcze w zakresie komunikacji interkulturowej, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego, wykorzystując przy tym nowoczesne zaawansowane technologie informacyjno-komunikacyjne i uwzględniając istniejące metody i narzędzia.	K_U01 K_U03 K_U04

[1] W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

EK_05	Student potrafi rozpoznać różne rodzaje/ elementy/ aspekty/ płaszczyzny kultury oraz przeprowadzać ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym. Ponadto potrafi interpretować i rzeczowo oceniać wyniki przeprowadzonych analiz oraz formułować na ich podstawie logiczne wnioski.	K_U05 K_U06
EK_06	Student potrafi współpracować z innymi osobami w planowaniu i wykonaniu prac zespołowych (projektu). W zespole potrafi formułować krytyczne opinie o wytworach/ elementach kultury i sposobach jej ujmowania, kierując się przy tym wiedzą naukową, oraz prezentować je w różnych formach i z wykorzystaniem różnych mediów.	K_U11
EK_07	Student jest gotów do krytycznej oceny nabytej wiedzy z zakresu komunikacji interkulturowej oraz wykorzystania jej w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych (a w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu jest gotów do zasięgania opinii ekspertów) oraz do kompetentnego i odpowiedzialnego wykorzystywania tejże wiedzy zarówno podczas codziennej, jak i specjalistycznej komunikacji (np. w międzynarodowej firmie) w języku niemieckim, mając przy tym na uwadze dobro wszystkich uczestników interakcji.	K_K02 K_K03 K_K04

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Komunikacja interkulturowa – wyjaśnienie pojęcia i wprowadzenie w problematykę. Analiza wybranych modeli komunikacji interpersonalnej przebiegającej na styku co najmniej dwóch kultur – teoretyczne rozważania poparte przykładowymi krytycznymi sytuacjami interakcyjnymi zlokalizowanymi głównie na płaszczyźnie zawodowej.
Kultura – zdefiniowanie pojęcia z perspektywy językoznawstwa, antropologii kultury, socjologii, pedagogiki i psychologii społecznej. Porównanie wąskiego i szerokiego ujęcia kultury, wskazywanie na podobieństwa i różnice, nazywanie komponentów, tzw. charakterystycznych, dla każdego z ujęć. Analiza wybranych typologii kultury (Hall, Maletzke) oraz wybranych metaforycznych modeli kultury.
Postrzeganie siebie i innych – obraz własny i obraz obcy; własne i obce. Tożsamość – zdefiniowanie pojęcia; tożsamość kulturowa jednostki; rodzaje tożsamości,
Sąd, uprzedzenie, stereotyp – powstawanie, charakterystyka, funkcje. Pierwsze wrażenie, a formułowanie sądu – konfrontacja z Innym, a stereotypowe postrzeganie – procesy automatycznego i świadomego przetwarzania informacji – analiza wybranych modeli. Uprzedzenia i stereotypy narodowe w obrazie Polski i Polaków w Niemczech oraz Niemiec i Niemców w Polsce – prezentacja wybranych wyników badań przeprowadzonych w Polsce i Niemczech w ciągu ostatnich dwóch dekad.
Stereotypy i uprzedzenia (etniczne i rasistowskie) w różnych formach przekazu medialnego; analiza wybranych tekstów prasowych i literackich w oparciu o wachlarz kryteriów (uwzględniających model przetwarzania informacji Devine); modele służące dekonstrukcji stereotypów – omówienie

wybranych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na model „rozrzedzania stereotypów"). Opracowanie i prezentacja projektów etnograficznych poświęconych sposobom dekonstrukcji stereotypów etnicznych, narodowych lub rasistowskich.
„Za jakie grzechy mój dobry Boże" – analiza filmu (w oparciu o konkretny wachlarz kryteriów) pod kątem zdiagnozowanych w nim stereotypów narodowych, etnicznych i rasowych (praca projektowa).

B. Problematyka ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy / wykład z prezentacją multimedialną, metoda projektów, dyskusja, analiza przypadków.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., ...)
EK_01	egzamin ustny, obserwacja w trakcie zajęć	w.
EK_02	egzamin ustny, obserwacja w trakcie zajęć	w.
EK_03	egzamin ustny, obserwacja w trakcie zajęć	w.
EK_04	egzamin ustny, obserwacja w trakcie zajęć	w.
EK_05	egzamin ustny, obserwacja w trakcie zajęć	w.
EK_06	obserwacja w trakcie zajęć, projekt	w.
EK_07	obserwacja w trakcie zajęć, projekt	w.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Po semestrze 1. zaliczenie bez oceny na podstawie prezentacji projektu, aktywności oraz systematycznej obecności. Otrzymanie zaliczenia z przedmiotu umożliwia podejście do egzaminu ustnego.

Kryteria oceny:

5.0 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 96%-100%

4.5 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 90%-95%

4.0 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 80%-89%

3.5 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 70%-79%

3.0 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 60%-69%

2.0 - wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia poniżej 60%.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające planu z studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, przygotowanie projektu itp.)	40
SUMA GODZIN	**75**
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	**3**

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	brak
zasady i formy odbywania praktyk	brak

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Adamczak-Krysztofowicz, Sylwia / Mihułka, Krystyna (2020): *Interkulturelle Kommunikation und Angewandte Linguistik: zur Positionierung der beiden Disziplinen und ihrer Studienschwerpunkte unter Berücksichtigung der neuen Reform im polnischen Hochschulwesen.* W: Adamczak-Krysztofowicz, Sylwia / Szczepaniak-Kozak, Anna / Rybszleger Paweł (red.): Angewandte Linguistik – Neue Herausforderungen und Konzepte. Festschrift für Izabela Prokop zum 70. Geburtstag. Vanderhoeck & Ruprecht Verlage: Göttingen, 159-180.

Adamczak-Krysztofowicz, Sylwia / Mihułka, Krystyna (2022): *Ethnomemes – zwischen Komik und Diskriminierung? Theoretische Ausführungen mit Fokus auf Humor: seine Begrifflichkeit und sein Zusammenwirken mit Ethnostereotypen.* W: Mariusz Jakosz / Iwona Wowro (red.): Mit Humor ist nicht immer zu spaßen. An der Grenze von Spaß und Ernst. V&R unipress | Brill Deutschland: Göttingen, 21-42.

Erll, Astrid / Gymnich, Marion (2007): *Interkulturelle Kompetenzen. Erfolgreich kommunizieren zwischen den Kulturen.* Klett Lernen und Wissen GmbH: Stuttgart.

Haß, Jessica (2020): Stereotype im interkulturellen Training. Wiesbaden: Springer.

Kübler, Hans Dieter (2011): *Interkulturelle Medienkommunikation. Eine Einführung.* Wiesbaden: Verlag für Sozialwissenschaften.

Maletzke, Gerhard (1996): *Interkulturelle Kommunikation. Zur Interaktion zwischen Menschen verschiedener Kulturen.* Opladen: Westdeutscher Verlag.

Mihułka, Krystyna (2009): *Das Deutschland- und das Polenbild: Analysen ausgewählter deutscher und polnischer Printmedien aus den Jahren 1989 und 2004.* (= Flensburger Papiere zur Mehrsprachigkeit und Kulturenvielfalt im Unterricht). Universität Flensburg. Flensburg.

Mihułka, Krystyna (2010): *Stereotype und Vorurteile in der deutsch-polnischen Wahrnehmung.* Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Mihułka, Krystyna (2012): *Rozwój kompetencji interkulturowej w warunkach szkolnych – mity a polska rzeczywistość. Na przykładzie języka niemieckiego jako L3.* Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Mihułka Krystyna (2015): *„Man kann nicht nicht kommunizieren" – zur Bedeutung des nonverbalen Codes in der interpersonalen Kommunikation.* In: Bąk, Paweł / Mihułka, Krystyna / Rolek, Bogusława (Hg.): Sprache und Kommunikation 1, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. Rzeszów, 33-48.

Mihułka Krystyna (2016): *Koncepcje kultury a nauczanie i uczenie się języków obcych – zarys teoretyczny.* In: Neofilolog 47/1, 21-35.

Mihułka, Krystyna (2017): *Interkulturelle Missverständnisse und Fehldeutungen. Zu kulturell bedingten kritischen Interaktionssituationen aus theoretischer Sicht.* In: Krystyna, Mihułka / Małgorzata, Sieradzka (Hg.). Interlinguales und -kulturelles Sprachhandeln: interdisziplinäre Perspektiven. Bd. 2. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 169-184.

Mihułka Krystyna (2017): *Zu kulturell bedingten kritischen Interaktionssituationen aus praktischer Sicht.* In: Krystyna, Mihułka / Małgorzata, Sieradzka (Hg.). Interlinguales und -kulturelles Sprachhandeln: interdisziplinäre Perspektiven. Bd. 2. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 185-195.

Mihułka Krystyna (2022a): *Selbst- und Fremdbilder in der Fremdsprachendidaktik am Beispiel des DaF-Unterrichts in Polen*. W: Glottodidactica 49 (2), 109-135.

Mihułka Krystyna (2022b): *Entwicklung der kulturellen Identität des Individuums im DaF-Unterricht in Polen – zwischen Theorie und Praxis.* W: Acta Germanica: German Studies in Africa, Vol. 50, No. 1, 181-198.

Mihułka, Krystyna/ Mihułka, Dorota (2015): *Niepowodzenia komunikacyjne w perspektywie interkulturowej – implikacje glottodydaktyczne.* In: Linguodidactica XIX, 141-156.

Mihułka, Krystyna (2022): Entwicklung der kulturellen Identität des Individuums im DaF-Unterricht in Polen – zwischen Theorie und Praxis. W: Acta Germanica: German Studies in Africa, Vol. 50, No. 1, 181-198.

Straub, Jürgen / Weidemann, Arne / Weidemann Doris (2007): Handbuch interkulturelle Kommunikation und Kompetenz. Grundbegriffe – Theorien – Anwendungsfelder. J.B. Metzler: Stuttgart.

Thiele, Martina (2015): Medien und Stereotype. Konturen eines Forschungsfeldes. Transkript: Bielefeld.

Literatura uzupełniająca:

Bolten, Jürgen (2007): *Interkulturelle Kompetenz.* Erfurt: Landeszentrale für Politische Bildung Thüringen.

Bouchara, Abdelaziz (2002): *Höflichkeitsformen in der Interaktion zwischen Deutschen und Arabern. Ein Beitrag zur interkulturellen Kommunikation.* Tübingen: Max Niemeyer.

Eismann, Volker (2007): *Erfolgreich in der interkulturellen Kommunikation.* Berlin: Cornelsen.

Haß, Jessica (2020): Stereotype im interkulturellen Training. Wiesbaden: Springer.

Heringer, Hans Jürgen (2004): *Interkulturelle Kommunikation: Grundlagen und Konzepte.* Tübingen/Basel: Francke.

Heringer, Hans Jürgen (2012): *Interkulturelle Kompetenz. Ein Arbeitsbuch mit interaktiver CD und Lösungsvorschlägen.* Tübingen und Basel: A. Francke Verlag.

Hiller, Gundula Gwenn / Vogler-Lipp, Stefanie (2010): *Schlüsselqualifikation Interkulturelle Kompetenz an Hochschulen. Grundlagen, Konzepte, Methoden.* Wiesbaden: Verlag für Sozialwissenschaften.

Hofstede, Gerd (1993): *Kulturen-Organisationen-Management. Interkulturelle Zusammenarbeit.* Wiesbaden: Gabler.

Jammal, Elis (2014): *Kultur und Interkulturalität. Interdisziplinäre Zugänge*. Wiesbaden: Springer Fachmedien.

Liang, Yong (1992): *Höflichkeit als interkulturelles Verständigungsproblem. Eine kontrastive Analyse Deutsch/Chinesisch zum kommunikativen Verhalten in Alltag und Wissenschaftsbetrieb.* In: Jahrbuch Deutsch als Fremdsprache, 18, 65-86.

Lüsebrink, Hans Jürgen (2005): *Interkulturelle Kommunikation. Interaktion, Fremdwahrnehmung, Kulturtransfer.* Stuttgart-Weimar: Metzler.

Mikułowski Pomorski, Jerzy (2003): *Komunikacja międzykulturowa. Wprowadzenie.* Kraków: Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej.
Nieke, Wolfgang (2008): *Interkulturelle Erziehung und Bildung. Wertorientierungen im Alltag.* Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften | GWV Fachverlage GmbH.
Thomas, Alexander (2011): *Interkulturelle Handlungskompetenz. Versiert, angemessen und erfolgreich im internationalen Geschäft*. Wiesbaden: Gabler.

Najnowsze publikacje o charakterze naukowym oraz materiały z prasy bieżącej i zasobów internetowych, zgodne z treściami merytorycznymi przedmiotu.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej